

АНАЛІТИЧНА КУЛЬТУРОЛОГІЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ІНТЕРНЕТ-ЖУРНАЛІСТИЦІ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Меднікова Г. С., Москвич А. С.

ВСТУП

Зараз, коли йде війна, одні воюють, а інші чекають на перемогу, щоб повернутися до колишнього, комфортного життя, не усвідомлюючи, що його в тому вигляді вже не буде. Світ став іншим, тепер ми інакше розуміємо його і діємо в ньому. Динаміка розвитку сьогодення така, що навіть для того, щоб не втратити наявне, потрібно активно діяти. Стратегія формування майбутнього змінилася – його потрібно будувати самому. Усвідомлення суб'єктності України і кожного громадянина – одне з завдань журналістики як публічної політики.

Зараз найбільш актуальною формою журналістики є інтернет-журналістика – в плані її доступності, інтерактивності, перформативності. У статті ми звернемося до аналізу проєктів «Альфа і Омега», який запропонували Юрій Романенко, Олексій Арестович, Микола Фельдман, «Клятві питання», «Поплава». Такий вибір обумовлено кількома причинами: по-перше, це аналітична, а не просто інформативна журналістика; по-друге – ведучі запрошують найкращих експертів із різних галузей життя суспільства; по-третє, їхні виступи присвячені формуванню гуманітарної стратегії розвитку післявоєнної України.

В останні десятиліття внаслідок стрімкого розвитку цифрових технологій структура і звички медіаспоживання постійно трансформуються. Радіомовлення, друкована преса, телебачення почергово перебирали функції одні одних і зрештою частково чи повністю перекочували в мережу інтернет. Але там на основі поєднання аудіальних і візуальних елементів традиційних медіа утворилися й нові жанри та форми журналістики, перш за все аналітична журналістика.

В Україні через повномасштабну війну медіапростір наповнився новими темами відеоблогів, подкастів і, головне, аналітичних передач та публікацій, в яких обговорюється стратегія відбудови України після війни: відбудови інфраструктури, реформ на шляху євроатлантичної інтеграції, суспільного діалогу. Тож постає потреба дослідити нову тематику інтернет-журналістики під час війни і засоби впливу на формування громадянського суспільства в Україні.

1. Нова парадигма, форми, засоби впливу інтернет-журналістики під час війни

Під час війни найбільш дієвою формою стала інтернет-журналістика, яка запропонувала для донесення змісту інтелектуальної аналітики і формування діалогу з суспільством нові засоби, форми впливу на аудиторію.

Ми живемо в період активної трансформації медіапростору. За твердженням Сафарової (2019), друкована преса доживає останні часи, а телебачення стало фоновим медіа (більшість його глядачів паралельно сидять у мережі, розмовляють по телефону або листуються). Натомість три чверті молодих людей не уявляють свого життя без інтернету: щодня вони споживають там 34 ГБ медіаконтенту, і цей показник збільшується.

Дьячкова та Куцевська (2018)¹ зазначають: «Інтернет-журналістика має такі ж чітко окреслені вимоги і стандарти професії, що і будь-яка інша форма». Це стосується збору та перевірки інформації, організації редакційної роботи, підготовки та подачі матеріалів. Але водночас зауважується, що інтернет-медіа перейняли риси всіх попередніх засобів масової інформації: від друкованої преси – яскраві заголовки, від радіо – швидкі і своєчасні новини, від телебачення – якість зображення.

Найпоширенішим жанром сучасної інтернет-журналістики є замітка. Це коротке повідомлення, де часто з метою оперативності зазначається лише сам факт (з підписом «інформація доповнюється»), а вже трохи згодом виходить повноцінний матеріал із застосуванням більшості мультимедійних засобів.

Характерною особливістю, яка раніше була неможлива в такому вигляді, є гіпертекстуальність сучасної журналістики. Випускаючи будь-який (новинний, оглядовий, а особливо аналітичний) сюжет, його автор має змогу залишити посилання на всі джерела, щоб споживач контенту у будь-який момент мав змогу перевірити інформацію чи ознайомитися з нею детальніше. Часто такі посилання ведуть до інших матеріалів на цьому ж ресурсі. Таким чином збільшується час взаємодії реципієнта з конкретним сайтом і формується лояльність до ресурсу.

Помітним явищем останнього десятиліття є лонгрід. Він може бути не лише журналістським, але багато редакцій до нього звертаються якраз тому, що він поєднує в собі визначальні риси всіх медій: захопливу історію, ілюстративний візуал, інтерактивність тощо. Зокрема, Мацишина (2017) відзначає такі ознаки лонгріду, які виокремлюють його в самостійну форму журналістики:

- 1) великий обсяг і довжина тексту (800–2000 слів);

¹ Дьячкова Д.В., Куцевська О.С. (2018). Сучасні жанри інтернет-журналістики. Мас-медіа України на зламі епох: реалії та перспективи розвитку, с. 144-153.

- 2) авторський журналістський текст;
- 3) використання мультимедійних елементів: фото, відео, інфографіка, таблиці, слайд-шоу тощо;
- 4) особлива верстка, з використанням певних ефектів.

Про популярність лонгвідів свідчить те, що ними оперують не лише інформаційні інтернет-видання, але й комерційні проєкти – для просування свого іміджу в мережі.

Лонгвід є прикладом мультимедійного сторітелінгу. Однак журналістика цифрової епохи дійшла вже не лише до мультимедійності, а й до кросмедійності і трансмедійності. Александров (2021)² подає такі відмінності між цими поняттями:

«Мультимедійність – створення контенту шляхом поєднання різних медійних форм (текст, відео, фотографія, анімація, аудіо тощо) в одному матеріалі, розміщеному на одній медіаплатформі.

Кросмедійність – створення одного матеріалу для розміщення на різних медіаплатформах. Формат матеріалу може суттєво змінюватися відповідно до особливостей цих платформ (ТБ, радіо, веб-портали, соцмережі, месенджери тощо).

Трансмедійність – створення однієї великої історії, яка складається з кількох або багатьох інших «маленьких» історій, об'єднаних однією темою. Кожна «маленька» історія є завершеною, але в синергетичному ефекті вони дають значно ширше уявлення про велику історію».

Останнє явище викликає особливе зацікавлення науковців через свій синергетичний ефект. Так, Хворостина (2017)³ наводить такі ознаки трансмедійності контенту:

- 1) «кросплатформність, що полягає в розміщенні частин нарративу щонайменше на трьох медіаплатформах;
- 2) зв'язок між частинами цілісної картини світу, викладеними на різних медіаплатформах;
- 3) унікальність контенту, викладеного на різних медіаплатформах;
- 4) інтерактивність;
- 5) мультимедійність контенту;
- 6) синергетичний ефект».

Тобто трансмедіа поєднує в собі риси кросмедійності й мультимедійності, але й розширює та поглиблює ці явища.

Водночас масовий доступ до інтернету, популярність соціальних мереж і блогів спричинили виникнення явища журналістики участі

² Александров П. (2021). Феномен трансмедійності у нових медіа. Актуальні проблеми сучасного журналістикознавства, с. 47-49.

³ Хворостина О.В. (2017). Трансмедійність контенту. Кросмедіа: контент, технології, перспективи, с. 130-139.

(Битюк, 2022). Таким чином утворюється аматорський журналістський контент і, відповідно, дискурс, альтернативний професійному. Для нього характерне порушення багатьох стандартів журналістики, але водночас він, як форма соціальної комунікації, сприяє розвитку громадянського суспільства і демократичних процесів.

2. Гуманітарна стратегія інтернет-журналістики під час російсько-української війни

В інтернет-журналістики під час війни суттєво змінилася тематика: від сенсацій та розважальності до аналізу стану суспільства і вироблення стратегії майбутнього розвитку України. Десятиліття тому здавалося, що аналітична журналістика в онлайн-середовищі приречена на занепад (Цимбаленко та Соколова, 2013), адже аналітичний жанр був здебільшого характерний для друкованої преси, а увагу користувачів інтернету привертала фотографії, ілюстрації та інші візуальні елементи.

Але на думку Рудакової та Онковича (2022)⁴, згодом YouTube витісняє телебачення і стає важливою платформою для в тому числі й журналістики. Це супроводжується збільшенням тривалості відео: короткі формати перейшли на відповідні платформи (TikTok, Reels, YT Shorts), а у вкладці «Популярне» на YouTube уже здебільшого відео тривалістю від 30 хвилин до 3+ годин. Тож аудиторія демонструє готовність до довгих відео, питання тільки в цікавості.

З початком повномасштабного російського вторгнення неабиякої популярності набула військова аналітика, а після шоку перших тижнів і місяців – і роздуми про майбутнє після війни. І хоча з часом у більшості аудиторії відновився запит на контент «мирного часу», є вдосталь журналістських проєктів, які продовжують регулярно випускати продукти з аналітикою подій на фронті й навколо нього, а також готувати суспільство до післявоєнного життя.

Науковці свідчать⁵, що війна змінила соціальні та громадянські аспекти буття. Після неї повернутися до колишнього життя практично неможливо з ряду причин: воєнні дії нищать або серйозно пошкоджують інфраструктуру, будівлі та інші матеріальні ресурси, що необхідні для повсякденного життя. Відновлення цих ресурсів відбувається за іншими концепціями, зокрема новою концепцією енергосистеми України, відродження зруйнованих міст.

Війна також спричиняє втрати людських життів, поранення та інвалідність, це відчутно змінює життя військових та цивільних осіб.

⁴ Рудакова Т.О., Онкович А.Д. (2022). YouTube-канали в Україні. *Young Scientist* 1 (101).

⁵ Лозова А.Ю. (2022). Вплив війни з Росією на соціальний інститут сім'ї. Актуальні питання сучасного соціогуманітарного знання, с. 89-90.

Переживання, подолання травматичного досвіду війни – це складне випробування. Війна призводить до значної соціальної дезорганізації та змін у культурі та менталітеті людей. Відбуваються розпади родин та інших соціальних структур, і потрібне не відновлення їх, а розбудова відразу згідно з новою парадигмою.

Внаслідок дезорганізації соціальних структур особливої ваги набирає громадянська ініціатива. За післявоєнних умов громадянське суспільство може допомогти у відновленні та зміцненні соціальної, економічної та політичної стабільності в країні.

Важливим питанням у стратегії відбудовування України займає розуміння розподілу функцій між державою і громадянським суспільством. Адже це різні соціальні утворення з різними функціями і завданнями. Громадянське суспільство складається з громадян, які згуртовані на основі різних соціальних, культурних, економічних та інших інтересів, а держава є організацією, яка управляє територією, забезпечує порядок і захист прав та свобод громадян.

Головна функція громадянського суспільства – це захист прав і свобод громадян, а також здійснення контролю над діяльністю держави. Громадянське суспільство здійснює ці функції через низку механізмів, таких як громадські організації, профспілки, релігійні та благодійні організації, ЗМІ, активісти тощо. Вони виступають на захист громадських інтересів, відстоюючи права та свободи громадян, та контролюють діяльність державних органів. Це основні ознаки громадянської компетентності індивіда й суспільства.

Держава ж, у свою чергу, виконує ряд функцій, які пов'язані з організацією життя в країні. До основних функцій держави належать: забезпечення національної безпеки, здійснення зовнішньої та внутрішньої політики, забезпечення правопорядку, регулювання економіки, забезпечення соціального захисту та ін.

У бесідах із Пьотром Кульпою в проєкті «Альфа і Омега» значну частину хронометражу займає обговорення економічних проблем, геополітичних питань, але підіймаються й такі, що мають прямий стосунок до проблеми формування громадянського суспільства – наприклад, протистояння авторитаризму й тиранії спецслужб. Адже основна роль громадських організацій, активістів та інших учасників громадянського суспільства полягає в захисті демократичних інституцій, прав людини та свободи слова.

Основні стратегії громадянського суспільства в боротьбі з авторитаризмом включають:

1. Моніторинг та аналіз дій влади. Громадські організації можуть проводити дослідження, аналізувати законопроекти та дії влади, та інформувати громадськість про їхні наслідки.

2. Масова мобілізація та активізація громадськості. Громадські організації можуть мобілізувати громадян на протестні акції, підписувати петиції та організовувати кампанії з просвітницької роботи.

3. Взаємодія з міжнародними інституціями. Громадські організації можуть працювати з міжнародними інституціями, такими як ООН, ЄС та Європейський суд з прав людини, щоб залучити увагу світової громадськості до проблем авторитаризму.

4. Захист прав людини та демократичних інституцій. Громадські організації можуть захищати права людини, включаючи свободу слова, право на мирні збори та свободу думки, та протистояти будь-яким спробам обмеження демократичних інституцій.

5. Підтримка громадських медіа та незалежних журналістів. Громадські організації можуть підтримувати громадські медіа та незалежних журналістів, які займаються об'єктивним інформуванням громадськості про події в країні. Це допомагає уникнути маніпуляцій з боку влади, яка може контролювати державні ЗМІ.

6. Розвиток громадянської освіти та підтримка громадських ініціатив. Громадянське суспільство може допомагати у формуванні громадянської свідомості та підтримувати громадські ініціативи, які спрямовані на покращення якості життя громадян та розвиток демократичних інституцій. Здатність до співробітництва і вміння реалізовувати спільні соціальні проекти свідчить про високий рівень соціальної компетентності громадянина.

7. Сприяння діалогу між різними соціальними групами. Громадські організації можуть відігравати роль посередника між різними соціальними групами та допомагати вирішувати конфлікти в конструктивний спосіб. Це може зменшити ризик політичних та соціальних напружень в країні та сприяти збереженню миру та стабільності. Останній пункт часто фігурує в передачах на «Альфа і Омега».

Отож, війна спричиняє такі сильні зміни в суспільстві та в житті окремих осіб, що вироблення стратегії розвитку мирного часу є дуже складним процесом. Внаслідок дезорганізації соціальних структур особливої ваги набирає громадянська ініціатива, яка виражається в різних формах, у тому числі й журналістських. Набирає популярності явище громадянської журналістики⁶ Її відмінними ознаками є:

⁶ Лисенко В.В. (2021). Громадянська журналістика як засіб реалізації права людини на інформацію. Кваліфікаційна наукова робота на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

1) «здійснення особами, які працюють поза межами офіційних засобів масової інформації і переважно не є професійними журналістами;

2) свобода творчої, журналістської діяльності у висвітленні інформації через відсутність безпосереднього контролю з боку редакції, власників, що властиво для офіційних ЗМІ;

3) орієнтованість на висвітлення громадянської позиції та захист прав людини і громадянина;

4) відкритість до обміну інформацією та орієнтованість на отримання зворотного зв'язку від читачів;

5) часова, просторова відкритість, відсутність кордонів щодо поширення;

6) швидкість оновлення;

7) обмеженість щодо можливості проведення журналістських досліджень;

8) відсутність гарантій захисту та здійснення діяльності щодо збору та поширення інформації;

9) небезпечність через відсутність дієвих механізмів перевірки інформації, яка поширюється».

Тож під час російсько-української війни паралельно з професійними журналістськими проектами існують і аматорські. В розробці гуманітарної стратегії в аналітичних програмах інтернет-журналістики «Альфи і Омеги», «Кляті питання», «Поплава» піднімаються такі важливі питання як:

– необхідність розробки програми гуманітарної деокупації Криму і Донбасу;

– як виставити ворога в потрібному світлі;

– стратегічний напрямок розвитку соціосистеми;

– мистецтво говорити правду;

– функції держави, дії держави в Україні, воля більшості;

– уніфікація й різноманіття в розвитку країни;

– історичне завдання штучного інтелекту, використання його в різних галузях;

– провідна роль тих, хто вміє змінюватися;

– про колективну і особистісну психологічну травму українців: як пережити травматичний досвід війни, щоб це не вилилося в помсту, яка завела б майбутній розвиток України в глухий кут.

Експерти, які працюють в аналітичних програмах «Альфи і Омега», «Кляті питання», «Поплава» роблять особливий акцент на тому, що остаточною перемогою буде не перемога на фронті, а гуманітарна перемога після перемоги на фронті. На їхню думку, тільки за допомогою

правильно реалізованої гуманітарної стратегії перебудови можна буде перейти до тривалого мирного життя в Україні.

3. Дослідження сприйняття аудиторією аналітичних проєктів інтернет-журналістики цифровим інструментарієм Netlytic

«Українська правда» випускає ряд відео– та аудіоподкастів, присвячених розбору воєнної та міжнародної обстановки: «Кляті питання», «Світ не sweet», «(Не)безпечна країна», «Реконструкція». Детально хотілося б зупинитися на першому з них, оскільки він виходить найчастіше й охоплює найбільше тем.

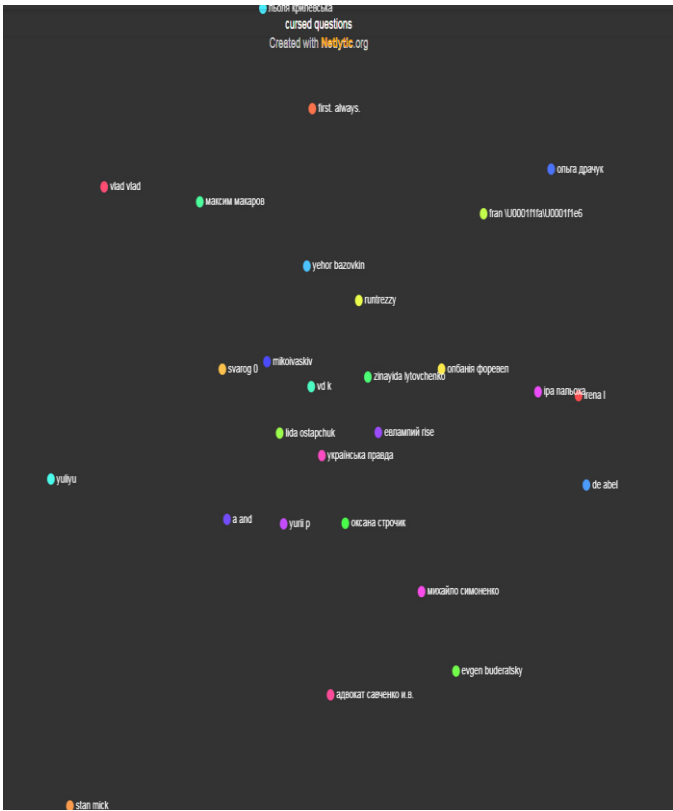
У «Клятих питаннях» журналіст Федір Попадюк і заступник головного редактора Євген Бударецький обговорюють і аналізують ситуацію на фронті, поставки Україні зброї від західних партнерів, стан українців на окупованих територіях – і які з цього всього можна зробити висновки. Крім того, у передачі є внутрішні посилання на інший контент від цього самого медіа, що вкладається в тенденцію гіпертекстуальності, згадану раніше.

Ми дослідили коментарі до одного з останніх випусків за допомогою програми Netlytic і отримали такі результати:

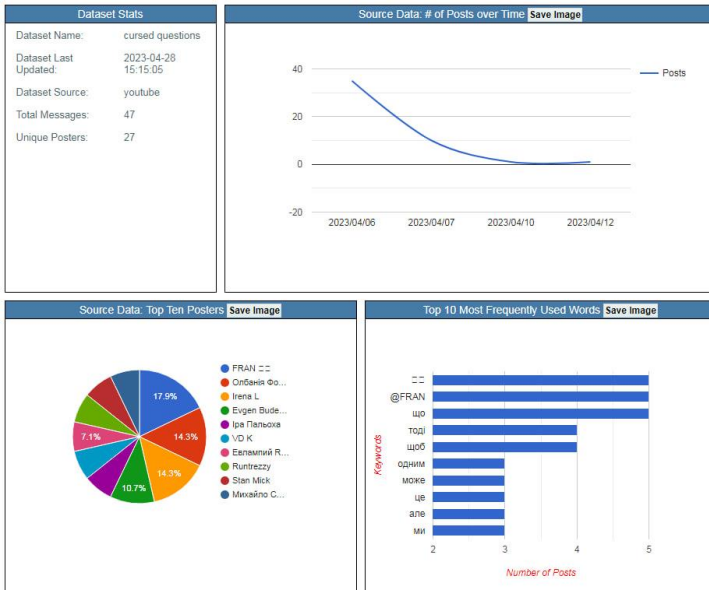
TOP 30 Hide Search
 (non-English search is case-sensitive)

1А @FRAN Білог Донбасс СЛАВА Солнцепёк Страшно
ТОС Це Щоб але арми взагалі зброї ми МОЖЕ народом
начали одним оружие повільно російской слушаю ТАКИМИ ТОДІ унікальное це
що щоб

Хмара найбільш частовживаних слів

Візуалізація мережі коментаторів

Комплексна статистика коментарів

Аналіз Netlytic показує, що на відео, імовірно, відбулась атака ботів, оскільки часто трапляються слова з відображенням російських наративів, ніяк тематично не пов'язаних із цим відео.

Іншим помітним явищем у сучасному українському медійному просторі є проєкт «Поплава». Хоч до його створення долучився професійний журналіст Олег Новіков, «Поплава» радше все-таки належить до журналістики участі, оскільки спікери подекуди можуть застосовувати обценну лексику, вдаватися до емоційних оцінок і мають вільний формат спілкування. Постійними експертами проєкту є представники благодійного фонду «Повернись живим»: голова фонду Тарас Чмут, очільник аналітичного відділу Антон Муравейник, очільник департаменту стратегічних ініціатив Іван Науменко. Усі вони були учасниками російсько-української війни, і базовий формат проєкту – «Фронтowa поплава», де обговорюється ситуація на фронті, озброєння й робота фонду з забезпечення ЗСУ всім необхідним для ведення бойових дій. Основа «Поплави» – комунікація з аудиторією, адже більшість запитань, які озвучують модератори, попередньо надсилається глядачами в спеціальну форму. Більше того, наявна й рубрика «Відкритий мікрофон», де кожен охочий може озвучити запитання й отримати на нього відповідь у режимі реального часу.

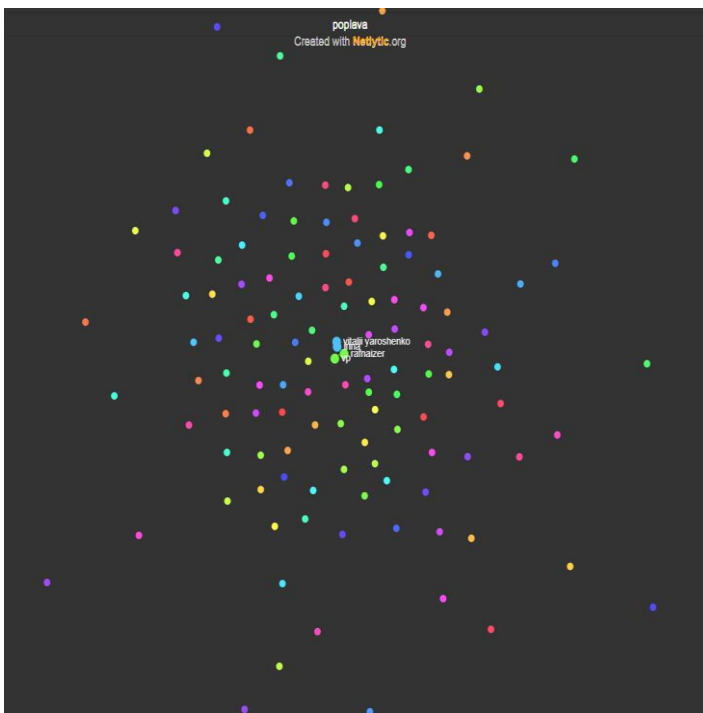
По мірі набирання проектом популярності запустилися нові рубрики, які більше стосуються якраз перебудови країни в контексті формування громадянського суспільства: випуск про містобудування й законопроект 5655, випуск про вплив війни на екологію України, випуск про охорону здоров'я, випуск про міжнародні конвенції й відповідальність за воєнні злочини, спікерами яких стали запрошені експерти у відповідних галузях.

Один з останніх випусків «Поплави» також був досліджений за допомогою цифрового інструменту Netlytic:

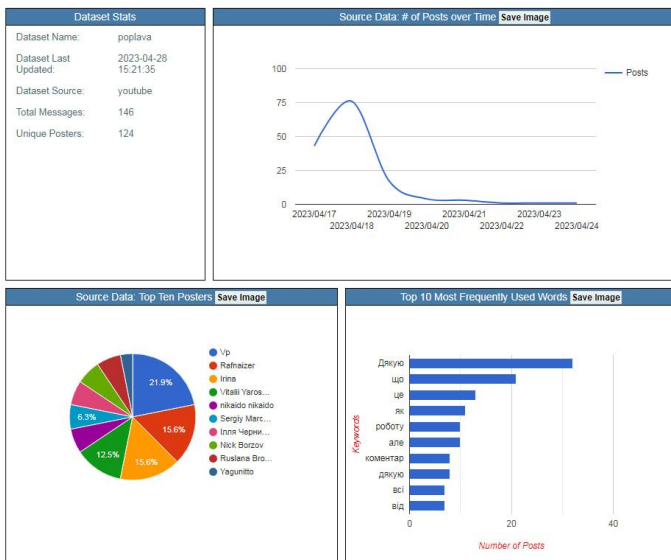
TOP 30 Hide

Search
(non-English search is case-sensitive)

Дякую Коментар США Слава Україні але армії буде вже всі від відео дякую завжди каналу коментар можуть пизда підтримку роботу русні це час чи **Що** як які

Візуалізація мережі коментаторів

Комплексна статистика коментарів

Бачимо, що в реакції аудиторії превалюють слова подяки й підтримки каналу. Це виражається і в матеріальному сенсі, оскільки неодноразово в процесі прямої трансляції «Поплави» були закриті збори на допомогу ЗСУ від «Повернись живим».

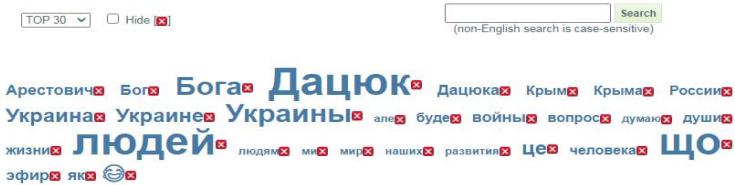
Значний суспільний резонанс викликає також аналітичний проект журналістів Юрія Романенка і Миколи Фельдмана «Альфа і Омега». Він є прикладом громадянської журналістики: запрошені експерти кожен у своїй сфері, завдяки питанням ведучих, роблять акцент на громадянській позиції і стратегії перебудови суспільства для оптимальної організації повоєнного життя держави. Тематика передач різна – від економічно-правових питань до освіти, мови, соціального захисту різних верст населення.

Наявна так само й орієнтація на отримання фідбеку (зворотного зв'язку) від глядачів: більшість випусків відбувається в прямому ефірі, тож аудиторія має змогу комунікувати з учасниками проекту, отримуючи відповіді на свої запитання в режимі реального часу.

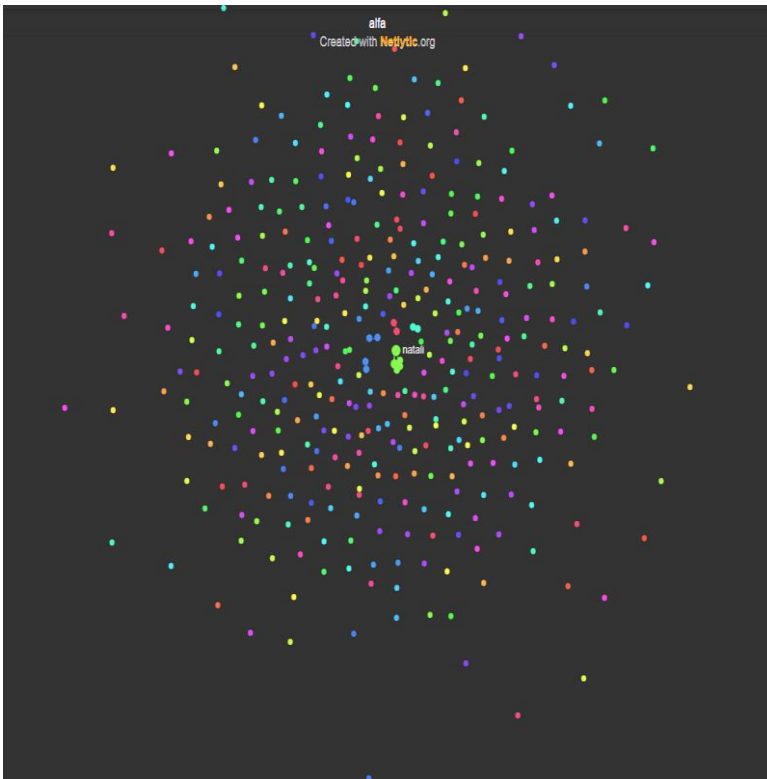
В «Альфі та Омезі» реалізована також трансмедійна складова, адже в обговоренні періодично впливають посилання на дотичні матеріали на сайтах, які керуються цими ж людьми (статті на сайті «Хвиля», наприклад). Можна вести дискусії щодо того, чи вважати це повноцінним прикладом трансмедійності, бо, як зазначалося раніше,

кросплатформна складова трансмедіа має охоплювати принаймні три різнопланові ресурси, але саме явище кросплатформності й окремі частини загальної теми однозначно можемо тут спостерігати.

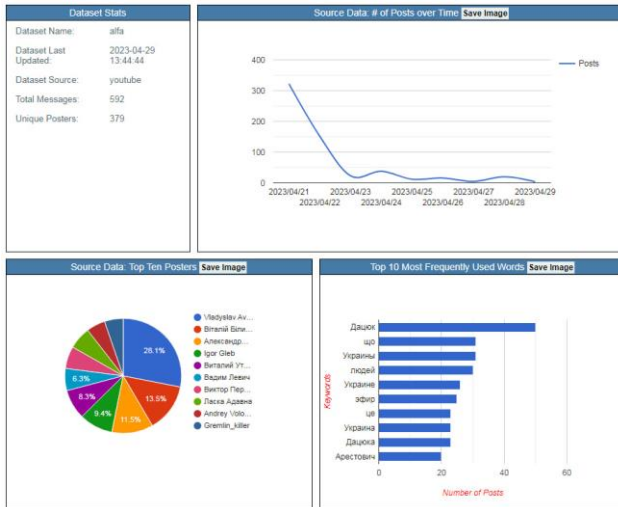
Аналіз «Альфи і Омеги» в Netlytic дав такі результати:

Хмара найбільш частовживаних слів

Візуалізація мережі коментаторів

Комплексна статистика коментарів

Як бачимо, найбільше коментарів присвячено опису учасників розмови й обговоренню ідей, які в ній звучали: деокупація Криму, життя під час та після війни, розвиток економіки і гуманітарної сфери.

ВИСНОВКИ

Інтернет-журналістика в Україні під час війни стала зовсім іншою за змістом, адже аспекти сенсаційності та розважальності відійшли на другий план. Вона тепер працює в аналітично-інтелектуальній парадигмі, вибудовуючи стратегію майбутнього України у всіх сферах буття: від нормативної бази та економіки до проблем освіти, мови, психологічних проблем подолання, переживання травми війни, тобто зосереджена на культурологічних питаннях у широкому сенсі слова.

Розвиток інформаційних технологій спричинив трансформацію медіаспоживання. Традиційні ЗМІ втрачають популярність, поки інтернет-проекти стрімко її набирають. Онлайн-журналістика перейняла основні риси друкованої преси, радіо, телебачення – і водночас виробила власні способи подачі інформації.

До специфічних рис інтернет-медіа належать екстрене інформування з можливістю доповнення статті в режимі реального часу, гіпертекстуальність матеріалів, що допомагає підвищити залучення та лояльність аудиторії, а також мультимедійність контенту, що дозволяє створювати лонгриди – специфічні журналістські матеріали, що

характеризуються широким використанням інтерактивних елементів та особливою версткою. Популярності набрав також трансмедійний контент – розміщення різних частин однієї великої історії на кількох платформах, кожна з яких характеризується власними особливостями взаємодії з реципієнтом.

Початок широкомасштабного етапу російсько-української війни інтенсифікував явище аналітичної журналістики, яка для обговорення стратегії майбутнього України залучає експертів різних сфер, блогерів до створення журналістського контенту, що призводить до більшої свободи в діяльності, посилення зворотного зв'язку, до акценту на громадянську позицію і створення громадянського суспільства. Дослідження аналітичних проєктів інтернет-журналістики «Альфа і Омега», «Кляті питання», «Поплава» показало, що вони намагаються залучити аудиторію до суспільного обговорення воєнних реалій і повоєнної перебудови країни, що сприяє формуванню суб'єктності Україні, тобто розуміння її активної ролі на міжнародній арені під час війни, і головне – у майбутньому, в мирний час. Для збору і аналізу матеріалу використовувалися методи цифрової аналітики, зокрема Netlytic.

АНОТАЦІЯ

У статті показано, що під час війни головною тематикою аналітичної інтернет-журналістики є культурологічні питання: мова, наслідки переживання травми війни населенням, освіта, зміна законодавчо-правової бази, яка б викоренила можливість корупції в суспільстві, міграційна політика, основні напрями соціальної політики, тобто вироблення гуманітарної стратегії перебудови країни після війни. Розглянуті нові форми в журналістиці: перехід від традиційних медіа до онлайн-ресурсів – і проаналізований сучасний стан інтернет-журналістики в плані форми, зокрема, поява інтерактивності, перформативності. Завдяки інтерактивності передач з'явилися можливості ставити запитання в прямому ефірі, у коментарях, доповнювати, висловлювати реакції на обговорення шляхом схвалення або навпаки. Таким чином іде формування активної життєвої позиції глядачів, тобто суб'єктності особистості, яка може відповідати за те, що відбувається. Виділено особливості, популярні формати й засоби впливу онлайн-медіа.

Досліджено аналітичні передачі інтернет-журналістики воєнного часу на прикладі проєктів «Альфа і Омега», «Кляті питання», «Поплава», і показано, як вони сприяють формуванню громадянського суспільства в Україні. За допомогою цифрового інструменту Netlytic проаналізовано сприйняття згаданих проєктів аудиторією.

Література

1. Вовканич С.Й. (2017), «Україна і світ: синергетичні чинники боротьби із загрозами глобальної гібридизації», Стратегічні пріоритети, № 4, с. 211–219.
2. А. А. Головка А.А. (2018), «Громадянське суспільство як суб'єкт протидії загрозам національній безпеці в інформаційній сфері», дис. канд. наук; Національний ін-т стратегічних досліджень. Київ, Україна.– 226 с.
3. Горбань О.О. (2015) «Інформаційна війна проти України та засоби її ведення», Вісник нац. академії держ. управління. Інформаційні технології, вип. 1, с. 136–141.
4. Жадан І.В. (2021) Громадянська компетентність: соціальні очікування та реалії. Монографія / І. В. Жадан; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної соціальної та політичної психології. – Київ, – 105с.
5. Сафарова Е.Р. (2019). Конвергентна журналістика в епоху цифрових ЗМІ. Матеріали П'ятої всеукраїнської студентської наукової конференції «Актуальні проблеми соціальних комунікацій», с. 45-48.
6. Дьячкова Д.В., Куцевська О.С. (2018). Сучасні жанри інтернет-журналістики. Мас-медіа України на зламі епох: реалії та перспективи розвитку, с. 144-153.
7. Александров П. (2021). Феномен трансмедійності у нових медіа. Актуальні проблеми сучасного журналістикознавства, с. 47-49.
8. Мацишина І.В. (2017). Структура мультимедійного сторітелінгу (на прикладі лонгріду). Кросмедіа: контент, технології, перспективи, с. 149-159.
9. Хворостина О.В. (2017). Трансмедійність контенту. Кросмедіа: контент, технології, перспективи, с. 130-139.
10. Цимбаленко Є.С., Соколова К.О. (2013). Трансформація журналістських жанрів (на прикладі інтернет-медіа). Інформаційне суспільство (17).
11. Рудакова Т.О., Онкович А.Д. (2022). YouTube-канали в Україні. Young Scientist 1 (101).
12. Битюк І.В. (2022). Інтеграція України до Європейського Союзу: журналістика участі як нова форма соціальної комунікації. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Спецвипуск 2022.
13. Лисенко В.В. (2021). Громадянська журналістика як засіб реалізації права людини на інформацію. Кваліфікаційна наукова робота на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

14. Лозова А.Ю. (2022). Вплив війни з Росією на соціальний інститут сім'ї. Актуальні питання сучасного соціогуманітарного знання, с. 89-90.

Information about the authors:

Miednikova Halyna Sergiyvna,

Doctor of Sciences in Philosophy, Professor,
Professor at the Department of Culturology
Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University
9, Pirogova str., Kyiv, 02000, Ukraine

Moskvych Andriy Sergiovych,

Master's student at the Department of Philosophical Anthropology,
Philosophy of Culture and Cultural Studies
Mykhailo Dragomanov Ukrainian State University
9, Pirogova str., Kyiv, 02000, Ukraine